

Stanowisko Nr 9/2022

Konwentu Marszałków Województw RP

z dnia 7 kwietnia 2022 r.

w sprawie formy finansowania projektów z obszaru B+R realizowanych przez przedsiębiorstwa w programach regionalnych perspektywy finansowej 2021-2027

Jedną z kwestii będących przedmiotem uwag ze strony przedstawicieli Komisji Europejskiej, zgłaszanych w trakcie toczących się negocjacji Umowy partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, podejmowaną także w trakcie dialogu nieformalnego z poszczególnymi instytucjami zarządzającymi, jest forma finansowania projektów z obszaru B+R, realizowanych przez przedsiębiorstwa. W opinii KE, wsparcie dotacyjne powinno służyć jedynie sfinansowaniu nierentownej części procesu badawczego – co jest przez KE interpretowane jako wsparcie do 7. poziomu gotowości technologicznej włącznie. W pozostałych przypadkach zastosowanie powinny znaleźć instrumenty zwrotne.

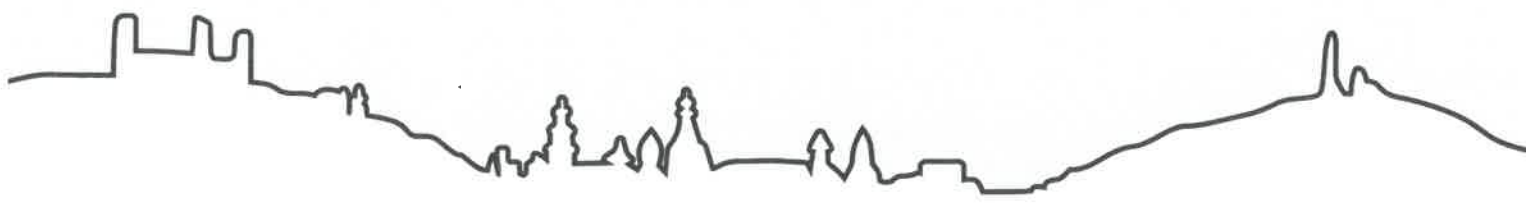
Nie podważając stanowiska KE, według którego co do zasady projekty generujące zyski lub oszczędności kwalifikują się do wsparcia poprzez instrumenty finansowe, Konwent Marszałków Województw RP zwraca uwagę, że decyzja o zastosowaniu określonej formy wsparcia projektów B+R w przedsiębiorstwach powinna uwzględniać wiele innych aspektów. Należą do nich w szczególności poziom innowacyjności polskich regionów na tle europejskim oraz adekwatność formy wsparcia do potrzeb i etapu rozwoju polskich przedsiębiorstw, w tym ich skłonność do akceptowania relatywnie wysokiego stopnia ryzyka, związanego z realizacją takich projektów, czy długi okres, w którym może nastąpić oczekiwany zwrot z inwestycji lub uzyskanie oszczędności.

Badania pierwszych efektów projektów, dotyczących prac B+R oraz wdrażania ich wyników w przedsiębiorstwach, realizowanych w perspektywie 2014-2020, jednoznacznie

K O N W E N T   M A R S Z A Ł K Ó W   W O J E W Ó D Z T W   R P

Ś W I Ę T O K R Z Y S K I E   2 0 2 2

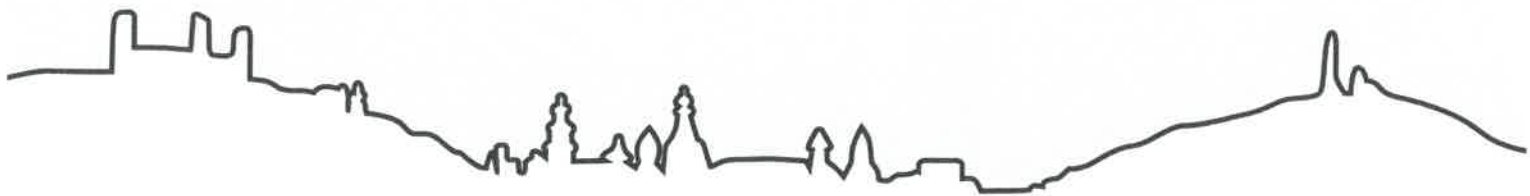
potwierdzają słuszność decyzji o zastosowaniu dotacji, jako głównej formy wsparcia projektów przedsiębiorstw w tym obszarze.¹ Generowanie efektu zachęty, poprzez wsparcie dotacyjne dla działalności B+R+I, znajduje potwierdzenie także w szerszych badaniach dotyczących efektywności pomocy publicznej udzielonej w Polsce od 2014 r. Badania te wskazują na jednoznacznie pozytywne efekty wsparcia dotacyjnego w postaci zwiększenia odsetka firm prowadzących działalność B+R, jak również wartości ponoszonych nakładów na tę działalność. Uzyskane dofinansowanie nie tylko nie wypierało środków prywatnych, ale również je stymulowało, generując efekt dodatkowości.²

W przygotowywanych programach regionalnych na lata 2021-2027, w Celu polityki 1. planuje się objęcie wsparciem m.in. prowadzenie prac badawczo-rozwojowych, realizowanych przez przedsiębiorstwa, w tym łącznie z komponentem wdrożeniowym w ramach kompleksowych projektów, jak również przedsięwzięcia przewidujące tworzenie lub rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach. Wsparcie działalności B+R w regionach (podobnie jak w programie Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki) planowane jest często w formule „modułowej”, tzn. beneficjent ma dowolnie dobierać komponenty: od badań, przez wdrożenia po ewentualne elementy dot. ochrony praw własności intelektualnej czy kompetencji. W przypadku takich projektów, cały proces, w tym ocena projektu, podpisanie umowy, kontrola, monitorowanie, będzie przeprowadzony przez jedną instytucję wdrażającą. Wdrożenie prac B+R wspierane instrumentem finansowym wymagałoby odrębnej oceny instytucji finansowej, wdrażającej fundusz szczegółowy, co oznacza utratę charakteru projektu kompleksowego. Istnieje ryzyko, że po długim procesie prac B+R i zaangażowaniu środków, przedsiębiorca nie będzie w stanie uzyskać finansowania zwrotnego na ostatni etap

¹ *Ewaluacja pierwszych efektów wsparcia PO IR w zakresie prac B+R oraz wdrażania wyników prac B+R realizowanych w przedsiębiorstwach*, Warszawa, luty 2020

² *Pomoc Publiczna. Efekty wdrażania Programu Pomocowego w latach 2014-2019*, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Warszawa 2021.

wdrożeniowy, ze względu np. na brak zdolności kredytowej. W tej sytuacji realizacja projektów modułowych jest niemożliwa.

Ponadto, decyzja o zastosowaniu danej formy wsparcia (dotacja vs. IF) w poszczególnych regionach musi zostać poprzedzona odpowiednią analizą, a co za tym idzie powinna być dostosowana m.in. do specyfiki regionu, jego potencjału innowacyjnego oraz liczby firm prowadzących działalność B+R, stąd nie powinna być odgórnie i jednolicie narzucana regionom.

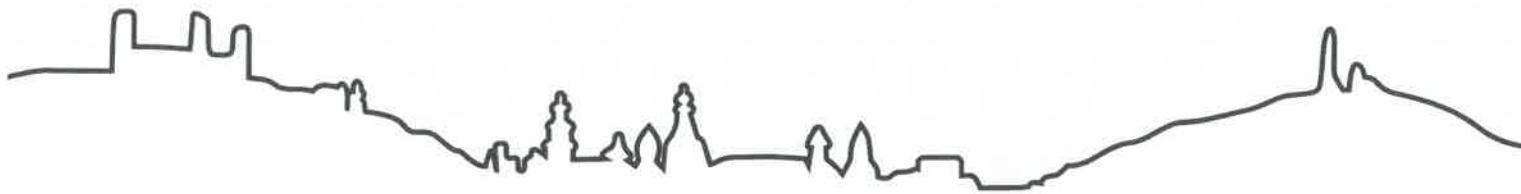
Co oczywiste, powyższe typy projektów mają na celu wzrost konkurencyjności danego przedsiębiorstwa, ale ewentualny zwrot z inwestycji jest obciążony znaczącym ryzykiem oraz jest odsunięty w czasie. Co więcej, w przypadku przedsięwzięć, dotyczących infrastruktury B+R, brak jest bezpośredniego powiązania z przychodami, których wystąpienie jest uzależnione od poniesienia szeregu wydatków, np. na realizację badań, zatrudnienie kadry, czy wdrożenie wyników badań do produkcji lub sprzedaży.

Projektowane w formie dotacji instrumenty wsparcia prac B+R oraz infrastruktury B+R, w tym projekty kompleksowe, są odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania zgłaszane bezpośrednio przez przedsiębiorców. Zmiana ich konstrukcji, polegająca na wprowadzeniu wsparcia co najmniej w części zwrotnego, uniemożliwi realizację wynikającego z doświadczeń poprzedniej perspektywy dążenia do realnego uproszczenia systemu realizacji projektów B+R. Nie będzie możliwe zniesienie fragmentaryzacji związanej z obsługą poszczególnych etapów tworzenia innowacji przez różne instytucje, a także uwzględnienie czynnika czasu, jako krytycznego dla osiągnięcia przyszłej przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa, dla której warunkiem koniecznym (choć często nie wystarczającym) jest pierwsze wdrożenie nowego rozwiązania.

Biorąc pod uwagę przytoczone powyżej argumenty, Konwent Marszałków Województw RP postuluje, by wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia przez nie działalności

K O N W E N T M A R S Z A Ł K Ó W W O J E W Ó D Z T W R P
Ś W I Ę T O K R Z Y S K I E 2 0 2 2

badawczo-rozwojowej, przewidziane w programach regionalnych na lata 2021-2027, realizowane było w formule dotacyjnej. Jesteśmy przekonani, że tylko taka forma dofinansowania będzie wystarczająco silną zachętą dla przedsiębiorców do podjęcia lub kontynuacji aktywności w obszarze B+R, co w dłuższej perspektywie przełoży się na wzrost liczby firm wprowadzających na rynek innowacyjne rozwiązania i w efekcie stanowić będzie silny impuls rozwojowy dla polskich regionów, zmniejszając ich dystans wobec lepiej rozwiniętych regionów europejskich.

MARSZAŁKÓW
Województwa Świętokrzyskiego
Andrzej Bętkowski

Stanowisko kieruje się do:

- 1) Pani Emmy Toledano Laredo - Dyrektor ds. wdrażania programów w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej.

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP
ŚWIĘTOKRZYSKIE 2022